

Beste Annke, ik ga
binnenkort van school.
Wat ik heel paai vind
want ik weet nog heel
goed dat ik voor het
eerst een roze
kreeg. In 2019
Jij hier weg!! ik ho
Je nieuwe werk goed ga
en je er heel veel plezier
uit haald
Liefs PIP ♡

FOTO: RAMONA STOKER

Anneke Huiskamp over onderwijs, verantwoordelijkheid en de kunst om altijd te blijven kijken naar wat wél kan.

Gedreven door de bedoeling

Na 38 jaar op de Daniël de Brouwerschool, waarvan 20 jaar als directeur, neemt Anneke Huiskamp (62) afscheid. Ze laat een school achter die in alles ademt waar zij al die jaren voor stond: kwaliteit, aandacht, moed, humor en een diep respect voor leerlingen die hun eigen weg gaan.

In het voorjaarszonnetje zitten we op een oranje bankje achter de school. Op het plein wordt gespeeld, gerend, gelachen, gefietst en geroepen. Kinderen suizen van de glijbaan, maken zandtaartjes en zoeken elkaar op. Het is een levendig tafereel, vol beweging en geluid.

Precies hier, midden in het leven van de school, spreken we Anneke Huiskamp. Op 1 mei 2026 nam zij afscheid van de Daniël de Brouwerschool, na 38 jaar verbondenheid aan de school, waarvan 20 jaar als directeur.

Als je Anneke hoort praten, hoor je geen bestuurder op afstand. Je hoort een onderwijsvrouw in hart en nieren, een denker, een doener, een bouwer, een visionair. Iemand die scherp kijkt, veel vraagt - van zichzelf en van anderen - maar altijd vanuit dezelfde bron: wat hebben leerlingen nodig om tot bloei te komen? En wat vraagt dat van de mensen om hen heen? Dat is de rode draad in haar verhaal. Geen beleid om het beleid. Geen systemen om de systemen. Maar onderwijs dat ertoe doet.

Verkocht op de eerste dag

Als 23-jarige vierdejaars PABO-student kreeg Anneke de opdracht om na stages op reguliere basisscholen, vier weken stage te lopen in het speciaal onderwijs. Ze had werkelijk geen idee wat dit type onderwijs inhield. Ze herinnert zich haar zoektocht naar een stageadres nog levendig. "In het pabo-gebouw stond toen nog een telefooncel waarin telefoonboeken en

de Gouden Gids hingen. Zo vond ik de Daniël de Brouwerschool in Wilp. Praktisch dichtbij, dacht ik, prima bereikbaar op de fiets vanuit Terwolde waar ik woonde." Anneke belde met een kwartje, mocht komen en stapte een wereld binnen die haar niet meer losliet.

Een kring met twaalf leraren. Een leerling die de schooldag mocht openen met een rinkelende bel. Andere leerlingen die een poortje maakten. Geen haast, geen duwen, geen geroep. Wel ruimte, aandacht en vanzelfsprekende zorg voor elkaar. Even later liet een kind zijn tas vallen. Niet één leerling schopte die weg. Integendeel: een ander kind raapte de tas op en probeerde hem weer om de schouder van de klasgenoot te hangen. De rest wachtte geduldig.

Dat moment raakte haar diep. Daar, in die kleine gebeurtenis, zag Anneke iets wat haar nooit meer zou verlaten: de manier waarop de toen 65 leerlingen (in 1988) en het schoolteam met elkaar omgingen. De vrolijkheid. De energie. Het gevoel van: we doen dit samen. "Toen was ik verkocht," zegt ze.

Achteraf bezien zat in dat eerste beeld al alles besloten waar ze later woorden aan zou geven. Ontwikkeling begint niet alleen bij methodes en doelen. Ontwikkeling begint in een klimaat van veiligheid, plezier, betrokkenheid en vertrouwen. In een vrolijke school waar kinderen en volwassenen zin hebben in de dag.

Gewoon school. En juist daarom bijzonder

Na haar stage bleef Anneke. Eerst in deeltijd, later als fulltime leerkracht. Ze ontdekte wat speciaal onderwijs werkelijk is: volwaardig onderwijs.

“Opbrengstgericht, leergericht, resultaatgericht. Alleen: de stapjes zijn soms kleiner en het tempo is anders. Maar een kleine stap is óók een stap. En soms zelfs een enorme overwinning.”

Juist daarin leerde ze kijken. Naar die *ieniemenie* momenten die voor een leerling, een ouder of een leerkracht alles kunnen betekenen. Een potlood leren vasthouden. Of een rekenvaardige leerling die het woord ‘centimeter’ eindelijk kan uitspreken.

Het kunnen vangen van een bal. Een sprong die lukt. Zelfstandigheid die groeit. In haar kantoor staat niet voor niets een bak met muntjes: als iets lukt, gaat er een muntje in. Omdat het gelukte gevierd mag worden.

Dat zegt veel over hoe Anneke naar onderwijs kijkt. “Kijk naar mogelijkheden. Niet: wat lukt niet? Maar: waar zit het haakje? Wat lukt al wel? Waar kunnen we op verder bouwen? Negen van de tien keer blijken er ingangen te zijn waarop iets wél lukt.

Die houding noemt ze geen truc of methode, maar een grondhouding. Blijven zoeken naar hoe het wél kan. “Humor en het vermogen om te relativeren helpen daarbij enorm. Lach er samen om als iets niet werkt, geef leerlingen de tijd!”

Niet alleen een kind, maar een heel gezin

Al vroeg ontdekte Anneke dat haar werk verder gaat dan lesgeven. “De eerste gesprekken met ouders of verzorgers vergeet ik nooit. Ze deelden hun zorgen, hun verwachtingen, hun hoop. Ze vertrouwden hun kind toe aan school, maar ook een stuk van hun leven. Ik besepte dat ik niet alleen de leerling had; maar een heel gezin,” zegt ze.

Dat besef zou een fundament worden onder haar toekomstige leiderschap. Nieuwe ouders ontmoeten en hen rondleiden door de school voelt voor haar als een eer. “Alles komt samen: kwetsbaarheid, vertrouwen en hoop.”

Misschien is dat ook waarom de school altijd nadrukkelijk verbinding zoekt. Niet alleen met leerlingen, maar ook met ouders, oud-leerlingen en de samenleving. Twee jaar na schoolverlaten worden ouders niet protocollair simpelweg afgevinkt met een mail. Anneke: “We bellen het gezin. Vragen hoe het gaat en of de school nog iets kan betekenen. Echte betrokkenheid stopt niet bij de schooldeur.”

Anneke Huiskamp

“Ik wil uitdragen hoe geweldig onze leerlingen zijn en hoeveel ze kunnen leren als de juiste voorwaarden aanwezig zijn. Je kunt altijd kijken hoe het wél kan.”

Van klas naar leiderschap

De stap naar directeurschap groeide geleidelijk. Als leerkracht ontdekte ze dat ze graag meedacht over onderwijskwaliteit, nieuwe materialen, ondersteuning van collega's en de vraag hoe dingen beter konden. Ze was kritisch. “Ik merkte dat ik invloed wilde hebben op kwaliteit, op keuzes, op hoe we dingen doen”, legt ze uit.

Anneke schoolde zich in de loop der jaren als intern begeleider en schoolleider. In 2006 werd toenmalig directeur Edo Horstman plotseling wethouder omdat zijn politieke partij een enorme winst boekte bij de gemeenteraadsverkiezingen. De school moest hij wettelijk gezien snel verlaten. Er ontstond een kantelmoment. Precies midden in een ingewikkelde periode van groei en nieuwbouw. Overal op het landgoed zaten klassen. Er was ruimtegebrek, de Alexandervleugel moest nog gebouwd worden. Het was een onrustige tijd. Er lagen veel vragen en daarmee ook risico's. Inmiddels was ze samen met Tonny van Helden adjunct-directeur.

"Tot diep in de nacht belde ik met een goede vriend over mijn aarzelingen. *Je kúnt het en je moet het gewoon doen*, zei hij." En toen zette Anneke de stap. Ze werd directeur en samen met Tonny zette ze een nieuwe organisatiestructuur op. Een ervaren adviseur van de IJsselgroep hielp hen hierbij. "En ja, dat was Jan Wierda," glinstert Anneke.

Anneke nam haar positie in, ging haar team voor en nam een plek in een wereld van architecten, bouwplannen, de gemeente en financiering. Ze had naar eigen zeggen nauwelijks verstand van bouwen. "Ik wist nog net het verschil tussen een dakpan en een baksteen. Zat ik daar als enige vrouw in een bouwkeet met zeven mannen," grinnikt ze. Jan leerde mij: als je met iets nieuws begint, kun je alle vragen stellen. Dat klinkt eenvoudig. Toch was dat was een eyeopener. Een sleutel. Een jaar later stond er een nieuwe school - én vond ze in Jan haar levenspartner. "Een prachtige start!"

Altijd terug naar de bedoeling

Als je Anneke vraagt waar zij als directeur het meest mee geworsteld heeft, krijg je geen antwoord over werkdruk of agenda's. Haar pijn zit elders. In systemen die leerlingen reduceren tot dossiers. In instanties die vooral kijken naar geld, indicaties en beperkingen. In de noodzaak om op papier te zetten wat een kind níet kan, terwijl zij juist iedere dag ziet wat een kind wél kan, wil en betekent.

Dat schuurt. "Kinderen, zegt ze, "vragen geen luxe. In ons land, van melk en honing, vragen ze om goed onderwijs, passende middelen, welbevinden, plezier in het leven en kansen. Sommige kinderen hebben een spraakcomputer nodig. Andere kinderen passende zorg of praktische dingen, zoals een aangepast toilet, thuis. Waarom moet steeds bevochten worden wat aantoonbaar nodig is? Zij hebben er niet voor gekozen om niet te kunnen praten of moeilijk te lopen." In die woorden klinkt niet alleen verontwaardiging door, maar ook liefde. Liefde voor leerlingen. En de overtuiging dat waardigheid geen gunst is, maar een recht.

Een school als geheel

Onder Anneke's leiding groeide de Daniël de Brouwerschool. Het aantal leerlingen verdubbelde, net als het aantal teamleden. Het gebouw werd opnieuw uitgebreid met een grote gymzaal en twee lokalen. In 2013 kwam de eerste erkenning als Excellente School. Daar ging enige voorbereiding door Anneke aan vooraf.

"Onze leerlingen vragen geen Tesla. In ons land, van melk en honing, vragen ze om goed onderwijs, passende middelen, welbevinden, plezier in het leven en kansen."

"Toen dit predicaat werd geïntroduceerd, wilde ik onze school opgeven. Niet om persé 'excellent' te worden bevonden. Meer als toetsing. Doen we het goed?" Speciaal onderwijs bleek niet mee te kunnen doen. "Dat vond ik raar. Als een gymnasium opbrengstgericht kan werken, kan een school als de onze dat toch ook? De organisatie heb ik toen uitgenodigd om te komen kijken. Ze zijn nooit geweest maar een jaar later kreeg ik een aanmeldingsformulier."

Er lag geen beleidsnotitie, niets. Anneke kritisch: "Ik werd gevraagd om vakgebieden te noemen waarin we excelleerden. Dat kan niet, vind ik. Ieder mens in onze organisatie is een radartje in een groot geheel. Dat is de Daniël de Brouwerschool. Ieder radartje doet zijn uiterste best en heeft invloed op het andere radartje. De logopedist, de conciërge, de leerkracht, de orthopedagoog, de directeur. Iedereen doet ertoe. Alles hangt met alles samen."

Dat is een prachtige gedachte, en ook een veel-eisende. Want Anneke vraagt veel van mensen omdat leerlingen daar recht op hebben volgens haar. Dat vraagt voorbereiding, discipline, professionaliteit en toewijding. Maar het levert ook iets op: werkplezier, samenhang, voldoening en trots. "Uiteindelijk scoor je dan ruim een acht met een medewerkers-tevredenheidsonderzoek. Het kost veel, maar het brengt ook veel. Het is voor iedereen leuk als het goed gaat."

Haar beeld is helder: "Onze collega die trouw dagelijks onze matten stofzuigt, doet dat met veel plezier en toewijding. Hij geniet van het idee dat bezoekers een frisse school binnenstappen. Iedereen werkt op de beste manier. En nogmaals: als je iets niet weet: stel vragen of vraag hulp! Dan blijf je dat goede radartje."

Voorbereid op het onverwachte

“Een kenmerk van hoe wij hier werken, is dat we proactief zijn,” zegt Anneke. “Je kunt er beter aan de voorkant heel veel energie in stoppen, je goed voorbereiden, alles uitzoeken en dan tot actie overgaan. Dan ben je *in control* als iets bijgesteld moet worden. *Goed beslagen ten ijs komen* heette dat vroeger, haha.” En dan met een citaat van Ingmar Bergman: “*Alleen wie alles goed voorbereid heeft, kan chaos aan*. Ik denk dat dat zo is.”

Erkenning - en waar het echt om gaat

“Bij de eerste aanmelding in 2013 voor Excellente School, kozen we voor het thema ‘Op Maat’. De vier juryleden, allemaal kritische oud-onderwijsinspecteurs, liepen hier rond. Ze hadden het leuk met elkaar. *Dit is het voorbeeld voor het land*, zeiden ze. En dat vond ik fantastisch. *Alles raakte in alles*, zeiden ze.”

Over alles was nagedacht, van de kleur van de pen die ze kregen, van de betrokkenheid van de teamleden, hun bevoegenheid die niet gespeeld was, ze waren laaiend enthousiast. Die erkenning raakte. “Alles klopte. Alles hing samen. Dat was bijzonder.”

De school werd uiteindelijk zesmaal excellent bevonden en draagt nog steeds het predicaat. Toch lijkt dat predicaat voor Anneke nooit het einddoel te zijn geweest. Waar het haar om ging, was de bevestiging dat speciaal onderwijs op het hoogste niveau serieus genomen moet worden. Dat ook deze school een voorbeeld kan zijn voor het land. Misschien wel juist deze school.

Verhalen die gelezen moeten worden

Drie jaar geleden nam Anneke het initiatief om tweemaaljaarlijks de DANIEL, een glossy magazine uit te brengen als school. Met verhalen en foto's van ouders, van leerlingen, van teamleden en betrokkenen bij school. “Het is met name om begrip te kweken, om verbinding tussen ouders te stimuleren. Om de school te presenteren, vooroordelen weg te nemen. Ouders hebben wat te vertellen en daar moeten we naar luisteren als samenleving. Dat mensen denken; kan ik iets voor hen doen, of - daar heb ik nooit bij stilgestaan. Ik wil dat ouders zich niet verstoppen maar dat ze rechtop gaan staan en hun verhaal vertellen. Hun verhaal bestaat.”

Gelijkwaardig is iets anders dan hetzelfde

In het gesprek komt ook het inclusief onderwijs ter sprake. Anneke denkt daar scherp en genuanceerd over na.

Voor haar is het belangrijk om verschillen niet weg te poetsen. “Mensen zijn niet allemaal hetzelfde. Dat hoeft ook niet. Gelijkwaardig zijn we wel. Dat is een wezenlijk verschil.”

Juist in een tijd waarin woorden als inclusie en participatie vaak snel gebruikt worden, brengt Anneke een diepere laag aan. “Anders mogen zijn is geen probleem dat opgelost moet worden. Verschil is onderdeel van mens-zijn. De vraag is niet hoe we iedereen in hetzelfde model krijgen, maar hoe we voorwaarden scheppen waarin ieder mens tot zijn recht kan komen.”

Als iemand dan zegt dat een school voor gespecialiseerd onderwijs “los van de samenleving” zou staan, verzet Anneke zich daar fel tegen. Want deze school is de samenleving. Met al haar verschillen, mogelijkheden, kwetsbaarheden, humor, inspanning, groei en waardigheid.”

Dezelfde missie, nieuwe tijd

Anneke wijst naar het kasteeltje tegenover de school. “Kijk, in dat torentje met die dakkapel woonde Broeder Cosmas. Wat ik mooi vind, is dat de congregatie Broeders Penitenten vanuit de bedoeling - en hun missie en visie - de school hebben opgericht. Niet omdat er een verplichting was vanuit de gemeente. Die mannen hebben vanuit dat torenkamertje bedacht dat hun 17 cliënten die er woonden, uitgedaagd moesten worden en zich moesten ontwikkelen.

Dat vind ik eigenlijk nog steeds 63 jaar later na de oprichting van de school ook. Aan die basis is niet veel veranderd. Dat is de kern gebleven. Ik wil uitdragen hoe geweldig onze leerlingen zijn en dat ze veel kunnen leren - als de voorwaarden kloppen en ze de juiste mensen om zich heen hebben. Die opgeleid zijn, verstand van zaken hebben. Die doordacht hun werk doen. Met oog voor het welbevinden van de leerlingen.”

“Ieder mens op school is een radartje in een groot geheel. Iedereen doet ertoe en haalt het beste uit zichzelf. Alles hangt met alles samen.”

Waarde gedreven

Op de vraag wat goed leiderschap is, antwoordt Anneke: "Misschien is het een open deur, maar ik denk dat ik werk vanuit de bron van inspiratie. Dat je waarde gedreven werkt. Het goede wilt doen. Mensen noemen dat passie en betrokkenheid, maar voor mij betekent het dat het van binnenuit fijn voelt."

En toen...

Haar moment van vertrek is gekomen. "Het besluit ontstond organisch", zegt ze beschouwend. Alsof ze van enige afstand kan kijken en kan zeggen: het is goed zo.

Na twintig jaar directeurschap laat ze een school achter die stevig staat. Niet af, want een school is nooit af. Maar wel gebouwd op heldere waarden. Op vakmanschap. Op relaties. Op moed. Op visie. En dus is er ruimte voor een volgende stap. Voor nieuwe mensen, nieuwe inzichten, nieuwe accenten in een veranderend onderwijslandschap. Anneke zet een eigen onderneming op voor coaching in onderwijskwaliteit en leiderschap: Bureau Huiskamp. Ze zal als interim directeur tijdelijk scholen coachen en adviseren.

Anneke ontving mooie cadeaus van leerlingen. Suus maakte een prachtig schilderij in hartvorm.

Wat blijft

Anneke zal haar bevlogen collega's missen. Ze zal de ruim 250 leerlingen missen. Hun kletspraatjes, hun humor, hun vondsten. Het licht. De lucht. Het dagelijkse leven van de school. Dat ene moment waarop twee leerlingen in een rolstoel samen een praktische oplossing verzinnen omdat de juf niet beide stoelen tegelijk kan duwen. Dat gejuich op het plein alsof een doelpunt de wereldtitel betekent. Maar misschien vat één woord het best samen wat haar werk voor haar betekende: zingeving. Dat wat je doet, ertoe doet.

Het is een eenvoudige zin. En tegelijk een zin van grote reikwijdte. Want daar gaat onderwijs uiteindelijk over. Niet alleen kennis overdragen. Niet alleen organiseren en begeleiden. Maar bijdragen aan een leven. Aan kansen. Aan waardigheid. Aan vreugde. Aan toekomst.

"Met Jacintha de Haan-Livestroom en Mariska Limburg staan er twee jonge, bevlogen directeuren aan het roer die daar hetzelfde in staan. Ik heb er alle vertrouwen in dat zij de leerlingen in al hun handelen en besluitvorming als uitgangspunt zullen nemen." Anneke Huiskamp vertrekt bij de Daniël de Brouwerschool. Maar wat zij mee hielp bouwen, blijft zichtbaar in het gebouw, hoorbaar in de gangen en voelbaar in de manier waarop hier naar leerlingen wordt gekeken.

Met aandacht.
Met humor.
Met relativering.
Met hoge verwachtingen.
Met respect.
En met de vaste overtuiging:
hoe kan het wél?

